

Manuál vhodného postupu

[illegible]

**TESTOVÁNÍ
dětí a mladistvých
ve školách a školských zařízeních
při podezření z užití návykové látky**

Manuál vhodného postupu

**Klinika adiktologie
1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze**

TESTOVÁNÍ dětí a mladistvých

**ve školách a školských zařízeních
při podezření z užití návykové látky**

Manuál vhodného postupu

Wolters Kluwer
Česká republika

Vzor citace: ŠEJVL, J., ZAPLETALOVÁ, J., KABÍČEK, P., VEDRALOVÁ, J., ENDRÖDIOVÁ, L. *Testování dětí a mladistvých ve školských zařízeních při podezření z užití návykové látky: Manuál vhodného postupu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013. 88 s.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Testování dětí a mladistvých ve školách a školských zařízeních při podezření z užití návykové látky: manuál vhodného postupu / [Jaroslav Šejvl ... et al.]. – Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. – 88 s.

ISBN 978-80-7478-024-0 (Wolters Kluwer ČR)

373/378 * 316.346.32-053.2 * 615.212.7 * 613.83 * 616-07 * 34 * (437.3)

- školy
- děti a mládež
- návykové látky
- užívání drog
- diagnostické metody
- právní předpisy – Česko
- metodické příručky
- informační publikace

371 – Školství (organizace) [22]

Editor:

Mgr. Jaroslav Šejvl

Autoři publikace:

Mgr. Lenka Endrödiová, kapitola 3, 4 a 5

MUDr. Pavel Kabíček, CSc., kapitola 5

Mgr. Jaroslav Šejvl, kapitola 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 8

Mgr. Jarmila Vedralová, kapitola 7

PhDr. Jana Zapletalová, kapitola 1, 2, 3, 5 a 6

Recenzenti:

plk. JUDr. Břetislav Brejcha, Národní protidrogová centrála

Služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky

doc. PhDr. Bohumíra Lazarová, Ph.D., Ústav pedagogických věd

Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně

MUDr. Iva Truellová, Ph.D., Ministerstvo zdravotnictví ČR

© Mgr. Jaroslav Šejvl, PhDr. Jana Zapletalová, MUDr. Pavel Kabíček, CSc., Mgr. Jarmila Vedralová, Mgr. Lenka Endrödiová, 2013

ISBN 978-80-7478-024-0 (váz./brož.)

ISBN 978-80-7478-025-7 (e-pub)

Afiliace ke grantu:

Publikace vznikla za podpory institucionálního programu podpory

PRVOUK – P 03 / LF 1 / 9.

Obsah

Použité zkratky	8
Použitá legislativa ve znění pozdějších předpisů	9
1. Úvod do problematiky	11
2. Elementární východiska	13
2.1 Dítě v době dospívání	13
2.2 Jednotlivé právní předpisy	13
2.2.1 Základní práva	13
2.2.2 Ochrana zdraví	14
2.2.3 Rodiče, zákonní zástupci a děti	14
2.2.4 Škola, školské zařízení a zaměstnání	15
3. Užívání návykových látek mezi dětmi a dospívajícími	17
3.1 Prevence a návykové látky ve škole a školském zařízení	17
3.1.1 Návykové látky mezi dětmi a dospívajícími	18
3.1.2 Když budeme návykové látky tvrdě potírat a bojovat s nimi, ze školy pak vymizí	18
3.1.3 Návykové látky jsou všude, nemá smysl pokoušet se je eliminovat	19
3.2 Jak snížit riziko užívání návykových látek u dětí?	20
3.3 Příznaky užívání návykových látek	21
3.3.1 Akutní intoxikace	21
3.3.2 Užívání návykových látek	22
3.3.3 Syndrom závislosti	22
3.3.4 Abstinenční příznaky	23
4. Účinky jednotlivých látek	24
4.1 Alkohol (etanol/etylalkohol)	24
4.2 Konopné látky (marihuana a hašiš)	25
4.3 Opioidy a opiáty	26
4.4 Stimulanty (stimulancia)	28
4.5 Halucinogenní látky	29
4.6 Léky vyvolávající závislost	30
4.7 Těkavé látky	32
5. Manuál testování (praktická doporučení)	34
5.1 Podstata testování dětí a mladistvých	35
5.2 Testování z hlediska platných zákonů	35
5.3 Screeningový test – co od něj nelze očekávat	37

5.4	Školní řád a jeho význam	37
5.5	Informovaný písemný souhlas zákonného zástupce s testováním (obecně)	38
5.5.1	Neexistence informovaného písemného souhlasu zákonného zástupce	38
5.5.2	Výjimky z informovaného písemného souhlasu	38
5.6	Důvodné podezření	39
5.7	Oprávnění k testování	39
5.7.1	Ohrožení života a zdraví uživatele	40
5.7.2	Není ohrožen život ani zdraví uživatele	40
5.8	Vyrozumění	41
5.9	Místnost pro testování	41
5.10	Základní informace pro testovaného	41
5.11	Informovaný souhlas uživatele	42
5.11.1	Nesouhlas uživatele s testováním	42
5.12	Provedení testu	42
5.12.1	Negativní výsledek testu	43
5.12.2	Pozitivní výsledek testu	43
5.13	Doprava testovaného do zdravotnického zařízení	44
5.14	Odborné lékařské vyšetření a hospitalizace ve zdravotnickém zařízení	44
5.15	Odpovědnost za testovaného	45
5.16	Návrat do školy nebo školského zařízení	45
5.17	Platba za vyšetření	45
5.18	Písemné podklady	45
5.19	Presumpce viny	46
6.	Závěr	48
7.	Přílohy	49
7.1	Vzor textu ve školním řádu	49
7.2	Vzor písemného informovaného souhlasu (rodič / zákonný zástupce)	49
7.3	Vzor Protokolu o provedení orientačního testu (škola / školské zařízení)	51
7.4	Národní protidrogová centrála – návrh na úpravu školního řádu	54
7.5	Souhrn platné legislativy	56
7.5.1	Ústava ČR	57
7.5.2	Listina základních práv a svobod	57
7.5.3	Úmluva o právech dítěte	58
7.5.4	Úmluva o lidských právech a biomedicině	59

7.5.5	Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování	60
7.5.6	Zákon o ochraně veřejného zdraví	63
7.5.7	Zákon o sociálně-právní ochraně dětí	63
7.5.8	Zákon o rodině	64
7.5.9	Školský zákon	65
7.5.10	Zákon o návykových látkách	67
7.5.11	Tzv. tabákový zákon	67
7.5.12	Zákon o přestupcích	72
7.5.13	Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy ...	74
7.5.14	Trestní právo	74
7.5.15	Jednotná Úmluva o omamných látkách (New York, 1961)	75
7.5.16	Úmluva o psychotropních látkách (Videň, 1971)	77
7.5.17	Úmluva OSN o omamných a psychotropních látkách (Videň, 1988)	78
7.5.18	Nařízení vlády – množství větší než malé	80
7.5.19	Metodické doporučení MŠMT – rizikové chování	80
	Použitá literatura	81
	Slovníček odborných pojmů	84
	Rejstřík	86

Použité zkratky

č.	číslo
ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republika
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
ESPAD	The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs
event.	eventuálně
LF UK	lékařská fakulta Univerzity Karlovy
LZPS	Listina základních práv a svobod
MŠMT	ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NPC	Národní protidrogová centrála
OPL	omamné a psychotropní látky
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
SVP	středisko výchovné péče
THC	tetrahydrocannabinol
ÚPD	Úmluva o právech dítěte
VFN	všeobecná fakultní nemocnice
ZŠ	základní škola